

Tři středověké sbírky matematických úloh

Dva citáty místo předmluvy

In: Karel Mačák (author): Tři středověké sbírky matematických úloh. Alkuin, Métrodóros, Abú Kámil. (Czech). Praha: Prometheus, 2001. pp. 5–5.

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/401219>

Terms of use:

© Mačák, Karel

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.



This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

DVA CITÁTY MÍSTO PŘEDMLUVY

Středověkého člověka fascinují čísla. Do 13. století má největší kouzlo symbolické číslo. Tři, číslo Svaté trojice; čtyři, počet evangelistů, rajských řek, hlavních ctností a světových stran; sedm, rovněž často používané církví (sedmero Božích darů, sedmero svátostí, sedmero smrtelných hříchů); deset (desatero Božích a církevních přikázání); dvanáct, počet apoštolů a měsíců v roce a tak dále. Apokalypsa obsahuje svět symbolických čísel, v nichž se ukrývá význam a osud lidstva, včetně milénia, mýtické epochy tisíce (tedy mnoha) let, která vyvolávají strach i naději a která přinesou, po skončení všech Antikristových zkoušek, dlouhou vládu spravedlnosti a míru na zemi.

Avšak pod rostoucím tlakem nových potřeb společnosti (účetnictví kupců, velmožů i vznikajících států) a s rozšířením matematiky (zvláště latinských překladů Eukleidových Základů, příruček typu Liber abaci Leonarda Fibonacciho z Pisy z roku 1202) přebírá štafetu fascinace přesné číslo, vědecky manipulovatelné výpočtem a aritmetickými operacemi. Člověk pozdního středověku je nadšen matematickou módou, posedlostí či vášní.

(Jacques Le Goff: Středověký člověk. In: Středověký člověk a jeho svět., Vyšehrad, Praha 1999; str. 33.)

* * *

Je středověk, Evropa spí. Nespí oním klidným a spokojeným spánkem sladkého odpočívání po zdařilém dni, ani spánkem těžkým a bezesným, jenž přichází jako vysvobození z krajního vyčerpání a napětí. Spí spánkem hypnotickým. Je okouzlena Světlem, jež se rozzářilo ve tmách za všemi obzory. K němu a pouze k němu se upírá její zrak, jen ono vede její kroky, tak jako svět luny kroky náměsíčníka.

To Světlo oslovilo lidi a přebývalo mezi nimi. Jím vystoupil Bůh ze své starozákonní tajemnosti a nevyzpytatelnosti, jím se láskyplně otevřel lidem. A tak, ač nedostižný, přesto na dosah ruky, ač nekonečný, přesto přístupný, stal se posledním cílem veškerého myšlení i konání. Přitahuje nás a zároveň osvětluje cestu, jež k němu vede; poslal nám Syna, jenž před námi světlo nese a nabádá nás k následování. Na této cestě nejsou žádné nepochopitelné a nepřekročitelné překážky, i když je to cesta úzká, jež přináší pot, slzy a odříkání. Nemusíme se na ní ničeho bát, jen sami sebe, abychom neodvrátili zrak od cíle a nesešli z přímého směru, neboť v takovém případě bychom mohli zabloudit, a abychom v sobě našli vždy dostatek odhodlání a vůle po této světlé cestě jít.

Jdouce za tímto Světlem, nevzdalujeme se od jediného pevného a bezpečného místa, jímž je náš svět, ale právě naopak, k jedinému pevnému a bezpečnému místu spějeme, a i když ho nikdy nedosáhneme, i když budeme stále od něho nekonečně vzdáleni, přesto se k němu stále více přibližujeme.

(Petr Vopěnka: Druhé rozpravy s geometrií. Fokus & Práh; Praha 1991; str. 11 – 12.)

* * *